

נגיעות מפרשת השבוע בהר

פרשת השבוע מלמדת שוב, על הצדדים העדינים והרגישים ביותר בדרכו של הקב"ה התורה והיהדות. בקריאה מהירה אנו קוראים בפרשה על דרישות קפדניות ואיסורים שונים. דיני שנת שמיטה ויובל, איסור עבודת האדמה, מכירת קרקעות וגאולתן ודינים שונים. בקריאה נוספת מגלים רבדים עמוקים. דרישה לרגישות עצומה לעולם כולו. איכות הסביבה, אלפי שנים לפני שנולד הביטוי - התחשבות באדמה עליה אנו חיים וממנה אנו ניזונים, לא לקבל את קיומה כמובן מאיליו. מתן חופש לאדמה, לעובדי האדמה, לעובדים, לעבדים, למיעוטי יכולת, לעניים. אנו קוראים ממש מצע סוציאליסטי של תמיכה חברתית, איסור ריבית, דיני עבד עברי, תרומות לעניים, הוגנות והגינות במסחר.

המניפסט החברתי הינו חסר תקדים וחריג מאז ועד היום בכל העולם, מהחברה העתיקה של אז ועד הכלכלה חופשית של היום.

הפרשה מתחילה בשמיטה יובל ושבתון ומסיימת בהזכרת מצוות שמירת השבתון בשבת. קיום מצוות אלו היה אמור לגרום לאדם הפסד כספי וכלכלי אולם התורה מברכת ומבטיחה יבול מרובה ופרנסה טובה למקיים המצוות. כשם שהשבת משפיעה שפע רב לכל השבוע הבא לאחריה כך שנת השמיטה משפיעה ברכה לשנים הבאות אחריה כפי שמובטח במפורש " **וכי תאמרו, מה-נאכל בשנה השביעית: הן לא נזרע, ולא נאספ אֶת-תְּבוּאֹתֵינוּ. וְצוֹיֵתִי אֶת-בְּרִכְתִּי לָכֶם, בְּשָׁנָה הַשְּׁשִׁית; וְעַשְׂתָּ, אֶת-תְּבוּאָהּ, לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים.** " (כה' כ'-כא').

התורה דורשת לקיים מצוות ולקיים אורח חיים מיוחד אולם יחד עם זאת בניגוד לגישות מסוימות, התורה תומכת בצורך ואף דורשת לעבוד. במשך שש שנים החקלאי יכול לעבוד את אדמתו אך בשנה השביעית עליו לשוב ולהפסיק לעבוד ולעבד את אדמתו. עליו להאמין "שיהיה טוב" כפי שמובטח. השביתה שאנו שובתים בשבת ובשמיטה אמורה להקטין את הכנסותינו אולם היא הופכת לברכה ולפרנסה טובה.

התרומה מעניקה רווח גדול במישור הרוחני, הערכי והרגשי וגם במישור הגשמי של רווח ופרנסה גדולה יותר. הרב זקס ממליץ לשים לב לנימה המשפחתית של המצוות החברתיות כולנו עמיתים ואחים " **וכי-תמכרו מִמֶּכֶר לְעַמִּיתְךָ, אוֹ קָנָה מִיַּד עַמִּיתְךָ אֶל-תּוֹנוֹ, אִישׁ אֶת-אָחִיו... פִּי-יְמוּךְ אָחִיךָ, וּמְכַר מֵאֲחֻזְתּוֹ וּבָא גֵאֻלוֹ, הִקְרַב אֵלָיו, וְגָאֵל, אֶת מִמְכַר אָחִיו... וְכִי-יְמוּךְ אָחִיךָ, וּמְכָה יָדוֹ עִמָּךְ... וְיִרְאֶת מְאֻלְהָיְךָ; וְחָי אָחִיךָ, עִמָּךְ... וְכִי-יְמוּךְ אָחִיךָ עִמָּךְ, וְנִמְכַר לָךְ לֹא-תַעֲבֹד בּוֹ, עַבְדָּת עִבְדִּי." עם ישראל הוא משפחה מיוחדת אפילו הקב"ה מכונה "אבינו מלכנו". כשה' הפנה את משה לפרעה הוא נקב בקרבת המשפחה המיוחדת שלנו. לא רק בן אלא הבן הבכור – " **וְאָמַרְתָּ, אֶל-פְּרֹעֹה: פֹּה אָמַר ה' בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻמְר אֵלָיךָ, שְׁלַח אֶת-בְּנֵי " (שמות) ומשה קובע לזכור תמיד " **בְּנִים אַתֶּם, לֵה' אֱלֹהֵיכֶם " (דברים)******

היהדות מלמדת לזכור שבכל עת יש בורא לעולם " **פִּי־לִי הָאָרֶץ " יש תהליכים שאינם בשליטתנו, שום דבר לא ברור מאיליו צריך לעזור ולתרום ככל האפשר לא להתעלם. בגמרא (מסכת ביצה) לומדים שהקב"ה קובע מראש את פרנסתו של האדם לכל השנה אולם מוסיף פרנסה למקמי המצוות והמעשים הטובים ומפחית את הכנסותיו של מי שאינו עוסק בהם. הרב בנימין לאו אומר שאנו חיים באתגר רוחני לא פשוט, שבו האדם מזכיר לעצמו מיהו ומה מקומו בעולם. גם אדם עשיר ובעל נדל"ן נדרש ככל אדם לעצור ולהבין שיש בורא לעולם שהעניק לו את כל מה שיש לו ועליו לשתף ולסמוך על הקב"ה. תחושת המשפחתיות היא זו שהחזיקה את היהודים בקשר חזק לאורך אלפי השנים בכל העולם. ביהדות ישנם מחלוקות עימותים ועלבונות בין קבוצות רבות, היו תקופות שהועלו חששות שהעם היהודי יתפרק לבד, ללא כל אויב, שיעלם מושג המשפחתיות והערבות היהודית בשל הקרעים בין הזרמים. בסופו של דבר בעתות מצוקה עם ישראל מאוחד כמשפחה עם קשר היסטורי וגורל משותף ומתגבר על כל האתגרים הקשים ובע"ה שנתבשר " **וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאָרֶץ, לְכָל-יִשְׂרָאֵל " (שְׁבִי' " (שמות)****

שבת שלום.

שלר איתן

לעילוי נשמת אבי, מורי ורבי אברהם חנן בן נתן ואטל ז"ל.